3 (Sem-6) EDN M 1

(2)

2021

EDUCATION

(Major)

Paper: 6.1

(Developmental Psychology)

Full Marks: 60

Time: 3 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

Answer either in English or in Assamese

- Answer the following questions in brief: 1×5=5
 তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ চমুকৈ উত্তৰ দিয়া:
 - (a) Who is considered as the father of developmental psychology?
 বিকশিত মনোবিজ্ঞানৰ পিতৃ বুলি কাক অভিহিত কৰা হয়?
 - (b) "Development refers to qualitative and quantitative changes." Who said this? "বিকাশে গুণগত আৰু পৰিমাণগত দুয়োবিধ পৰিবর্তনক সূচায়।" কথাষাৰ কোনে কৈছিল?

(c) Emotional instability is a characteristic of which stage of development?
আরেগৰ স্থায়িত্বহীনতা বিকাশৰ কোনটো স্তৰৰ বৈশিষ্ট্য?

- (d) "Adolescence is a formative period of life." Who said this?

 'কৈশোৰকালছোৱা হ'ল ব্যক্তিৰ জীৱনৰ এক গঠনাত্মক পৰ্যায়।" কথাষাৰ কোনে কৈছিল?
- (e) What is the meaning of the Latin word 'Emovere'? লেটিন শব্দ 'Emovere'ৰ অৰ্থ কি?
- 2. Answer the following questions : 2×5=10তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ দিয়া :
 - (a) What is heredity? বংশগতি কি?
 - (b) Mention two characteristics of childhood.

 বাল্যকালৰ দুটা বৈশিষ্ট্য উল্লেখ কৰা।
 - (c) What is hero-worship? বীৰ-পূজা কি?
 - (d) Mention two important ways for the emotional development of adolescence.
 কৈশোৰকালৰ আৱেগিক বিকাশৰ দুটা গুৰুত্বপূৰ্ণ উপায় উল্লেখ কৰা।
 - (e) Define personality.

 ব্যক্তিত্বৰ সংজ্ঞা আগবঢ়োৱা।

(4)

3. Answer any *three* of the following questions in brief: $5 \times 3 = 15$

তলৰ যি কোনো তিনিটা প্ৰশ্নৰ চমুকৈ উত্তৰ দিয়া :

(a) Discuss the importance of pre-natal stage.

গৰ্ভকালীন অৱস্থাৰ গুৰুত্ব সম্পৰ্কে আলোচনা কৰা।

(b) Discuss about the factors affecting child's mental development.

শিশুৰ মানসিক বিকাশক প্ৰভাৱিত কৰা উপাদানসমূহৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

(c) Write a note on common emotional patterns of childhood.

বাল্যকালৰ সাধাৰণ আৱেগিক আৰ্হিৰ বিষয়ে এটি টোকা লিখা।

(d) Write a short note on intellectual development of adolescence.

কৈশোৰকালৰ বৌদ্ধিক বিকাশৰ বিষয়ে এটি চমু টোকা লিখা।

(e) Discuss about the influence of peers in social relationship of adolescents.

কিশোৰ-কিশোৰীৰ সামাজিক সম্বন্ধৰ ক্ষেত্ৰত সমনীয়াৰ প্ৰভাৱ সম্পৰ্কে আলোচনা কৰা। **4.** Answer any *three* of the following questions : $10 \times 3 = 30$

তলৰ যি কোনো তিনিটা প্ৰশ্নৰ উত্তৰ দিয়া :

- (a) What is developmental psychology?
 Discuss its scope. 4+6=10
 বিকশিত মনোবিজ্ঞান কি? ইয়াৰ পৰিধি আলোচনা কৰা।
- (b) What is emotional development of a child? Discuss about the steps necessary for emotional development of children. 3+7=10 শিশুৰ আৱেগিক বিকাশ কি? শিশুৰ আৱেগিক বিকাশৰ বাবে ল'ব লগা পদক্ষেপসমূহৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।
- (c) What is socialization? Discuss the influence of family in the process of socialization. 3+7=10 সমাজীকৰণ কি? সমাজীকৰণ প্ৰক্ৰিয়াত পৰিয়ালৰ প্ৰভাৱ সম্পৰ্কে আলোচনা কৰা।
- (d) What is the meaning of adolescence?
 Discuss the need and importance of studying adolescent behaviour. 3+7=10 কৈশোৰকালৰ অৰ্থ কি? কৈশোৰৰ আচৰণ অধ্যয়নৰ প্ৰয়োজনীয়তা আৰু গুৰুত্ব আলোচনা কৰা।
- (e) What are the causes of juvenile delinquency? According to you, what steps should be taken to solve this problem? 5+5=10 অপৰাধ প্ৰৱণতাৰ কাৰণবোৰ কি? তোমাৰ মতে, এই সমস্যাবোৰ সমাধানৰ বাবে কেনেকুৱা ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰা উচিত?

3 (Sem-6) EDN M 2

(2)

2021

EDUCATION

(Major)

Paper: 6.2

(Continuing Education and Distance Education)

Full Marks: 60

Time: 3 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

Answer either in English or in Assamese

GROUP—A

(*Marks* : 30)

- **1.** Answer the following questions: $1 \times 5 = 5$ তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ লিখা :
 - (a) Give a definition of Social Education. সামাজিক শিক্ষাৰ এটা সংজ্ঞা দিয়া।
 - (b) Write the main objective of 'Education for All'. 'সকলোৰে বাবে শিক্ষা'ৰ মূল উদ্দেশ্যটো লিখা।

(c) In which year was the first open university established in Assam? অসমত কোন বছৰত প্ৰথমখন মুক্ত বিশ্ববিদ্যালয় স্থাপিত হৈছিল?

- (d) Write the full form of TLC. TLC-ৰ সম্পূৰ্ণ ৰূপটো লিখা।
- In which year the Government of India launched the Saakshar Bharat Mission? কোনটো বছৰত ভাৰত চৰকাৰে 'সাক্ষৰ ভাৰত মিছন'ৰ কাৰ্যাৰম্ভ কৰিছিল?
- **2.** Answer the following questions : $2 \times 5 = 10$ তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ লিখা :
 - (a) Mention two strategies of continuing education. অবিৰত শিক্ষাৰ দুটা কৌশলৰ নাম উল্লেখ কৰা।
 - Write two characteristics of distance education. দূৰত্ব শিক্ষাৰ দুটা বৈশিষ্ট্য লিখা।
 - (c) What is functional literacy? কাৰ্যকৰী সাক্ষৰতা কি?

- (d) Write two objectives of the National Literacy Mission. ৰাষ্ট্ৰীয় সাক্ষৰতা মিছনৰ দুটা উদ্দেশ্য লিখা।
- (e) Name two non-print media used in distance education. দূৰত্ব শিক্ষাত ব্যৱহৃত হোৱা দুটা ছপাহীন মাধ্যমৰ নাম লিখা।
- **3.** Answer any *three* of the following questions : $5 \times 3 = 15$

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ যি কোনো তিনিটাৰ উত্তৰ লিখা :

- (a) Write briefly about the methods of imparting continuing education.
 অবিৰত শিক্ষা প্ৰদানৰ পদ্ধতিসমূহৰ ওপৰত চমুকৈ লিখা।
- (b) Discuss briefly on the role of Information and Communication Technology in distance education.
 দূৰত্ব শিক্ষাত তথ্য আৰু যোগাযোগ প্ৰযুক্তিৰ ভূমিকা চমুকৈ আলোচনা কৰা।
- (c) Write briefly about any three adult education programmes in India.
 ভাৰতবৰ্ষৰ যি কোনো তিনিটা প্ৰাপ্তবয়স্ক শিক্ষা আঁচনিসমূহৰ ওপৰত চমুকৈ লিখা।

- (d) Write any five functions of distance education in promotion of women education.

 মহিলা শিক্ষাৰ উন্নীতকৰণত দূৰত্ব শিক্ষাৰ যি কোনো পাঁচটা কাৰ্য লিখা।
- Write briefly about the nature of extension education.
 সম্প্ৰসাৰণ শিক্ষাৰ প্ৰকৃতি সম্পূৰ্কে চমুকৈ লিখা।

GROUP-B

(Marks : 30)

- **4.** Answer any *three* questions from the following : 10×3=30 তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ যি কোনো **তিনিটাৰ** উত্তৰ দিয়া :
 - (a) Define continuing education. Discuss the significance of continuing education in the context of present-day knowledge revolution.
 অবিৰত শিক্ষাৰ সংজ্ঞা দিয়া। বর্তমান সময়ৰ জ্ঞান বিপ্লৱৰ প্রেক্ষাপটত অবিৰত শিক্ষাৰ তাৎপর্য আলোচনা
 - (b) What is distance education? In this pandemic situation, describe the importance of distance education in our country with examples.

 দূৰত্ব শিক্ষা কি? এনে মহামাৰী পৰিৱেশত, আমাৰ দেশৰ বাবে দূৰত্ব শিক্ষাৰ গুৰুত্ব উদাহৰণসহ বৰ্ণনা কৰা।

কৰা।

- (c) What is the role of distance education in rural development? Write the merits and demerits of distance education in the context of rural India.

 গ্রামাঞ্চলৰ বিকাশত দূৰত্ব শিক্ষাৰ ভূমিকা কি? গ্রাম্য ভাৰতবর্ষৰ পটভূমিত দূৰত্ব শিক্ষাৰ সুফল আৰু কুফলসমূহ লিখা।
- (d) What are the problems of adult education in our State? Suggest five measures to solve adult education problems in your area.

 আমাৰ ৰাজ্যত প্ৰাপ্তবয়স্ক শিক্ষাৰ সমস্যাসমূহ কি কি?
 তোমাৰ অঞ্চলৰ প্ৰাপ্তবয়স্ক শিক্ষাৰ সমস্যাৰ সমাধানৰ বাবে পাঁচটা পৰামৰ্শ আগবঢ়োৱা।
- (e) Discuss in detail the role of massmedia in imparting continuing education and distance education in 21st century.
 একৈছ শতিকাত অবিৰত শিক্ষা আৰু দূৰত্ব শিক্ষা প্ৰদানত গণমাধ্যমৰ ভূমিকাৰ বিষয়ে বহলাই আলোচনা কৰা।

(2)

2021

EDUCATION

(Major)

Paper: 6.3

(Special Education)

Full Marks: 60

Time: 3 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

Answer either in English or in Assamese

GROUP—A

- 1. Answer the following as directed : 1×5=5
 নিৰ্দেশ অনুসৰি তলত দিয়াবোৰৰ উত্তৰ দিয়া :
 - (a) In which year was the National Institute for Mentally Handicapped established in India?
 ভাৰতবৰ্ষত কোন চনত মানসিকভাৱে বাধাগ্ৰস্তসকলৰ জাতীয় অনুষ্ঠান স্থাপন কৰা হৈছিল?
 - (b) In which year was the Persons with Disabilities (PwD) Act passed?
 কোন বৰ্ষত প্ৰতিবন্ধী ব্যক্তি আইন গ্ৰহণ কৰা হৈছিল?

(c) Who introduced sign language? সাংকেতিক ভাষা কোনে উদ্ভাৱন কৰিছিল?

(d) Braille consists of ____ different characters.

(Fill in the blank)

ব্ৰেইলী সঁজুলিত ____ ধৰণৰ চিহ্ন থাকে। (খালী ঠাই পূৰণ কৰা)

(e) In 1829, Louis Braille invented the Braille script for the blind.

(Write True or False)

১৮২৯ চনত লুই ব্ৰেইলীয়ে অন্ধসকলৰ বাবে ব্ৰেইল লিপি আৱিষ্কাৰ কৰিছিল।

(সঁচা নে মিছা লিখা)

- 2. Answer the following questions briefly : 2×5=10 তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ চমুকৈ উত্তৰ দিয়া :
 - (a) Write two objectives of special education.বিশেষ শিক্ষাৰ দুটা উদ্দেশ্য লিখা।
 - (b) Write two characteristics of mentally retarded children.
 মানসিকভাৱে বাধাগ্ৰস্ত শিশুৰ দুটা বৈশিষ্ট্য লিখা।
 - (c) Mention two characteristics of emotionally disturbed children.
 আৰেগিকভাৰে বাধাগ্ৰস্ত শিশুৰ দুটা বৈশিষ্ট্য উল্লেখ কৰা।

- (d) Write two objectives of special school.বিশেষধর্মী স্কুলৰ দুটা উদ্দেশ্য লিখা।
- (e) Mention two types of physically challenged children.
 শাৰীৰিকভাৱে প্ৰত্যাহ্বানযুক্ত শিশুৰ দুটা প্ৰকাৰ উল্লেখ কৰা।
- **3.** Answer any *three* of the following questions : $5 \times 3 = 15$

তলত দিয়া প্ৰশ্নবোৰৰ যি কোনো তিনিটাৰ উত্তৰ দিয়া :

- (a) Mention five principles of special education.বিশেষ শিক্ষাৰ পাঁচটা নীতি উল্লেখ কৰা।
- (b) Discuss in brief the educational provisions for physically challenged children.
 শাৰীৰিকভাৱে প্ৰত্যাহ্বানযুক্ত শিশুৰ শিক্ষা ব্যবস্থা সম্পর্কে চমুকৈ আলোচনা কৰা।
- (c) Write in brief about stammering. বাক-ৰুদ্ধতাৰ বিষয়ে চমুকৈ লিখা।
- (d) Write five characteristics of exceptional children.
 ব্যতিক্রমী শিশুৰ পাঁচটা বৈশিষ্ট্য লিখা।
- (e) Write the importance of special education.বিশেষ শিক্ষাৰ গুৰুত্ব সম্পর্কে লিখা।

GROUP-B

4. Answer any *three* questions of the following : $10 \times 3 = 30$

তলত দিয়া প্ৰশ্নবোৰৰ যি কোনো তিনিটাৰ উত্তৰ দিয়া :

- (a) Write about the role of family in the education of exceptional children.
 ব্যতিক্রমী শিশুসকলৰ শিক্ষাত পৰিয়ালৰ ভূমিকাৰ বিষয়ে লিখা।
- (b) Write about the recommendations of the National Policy on Education, 1986 for the education of the handicapped children.
 প্রতিবন্ধী শিশুসকলৰ শিক্ষাৰ ক্ষেত্রত ১৯৮৬ চনৰ ৰাষ্ট্রীয় শিক্ষা নীতিয়ে আগবঢ়োৱা প্রামর্শবোৰৰ বিষয়ে লিখা।
- (c) Discuss the psychological and behavioural characteristics of children with learning disability.

 শিক্ষণ অক্ষমতা থকা শিশুসকলৰ মনোবৈজ্ঞানিক আৰু আচৰণগত বৈশিষ্ট্যসমূহ আলোচনা কৰা।
- (d) Discuss the educational programmes of mentally retarded children.
 মানসিকভাৱে বাধাগ্রস্ত শিশুসকলৰ শিক্ষা ব্যবস্থা সম্পর্কে আলোচনা কৰা।
- (e) Discuss the meaning and importance of inclusive education.
 অন্তর্ভুক্তিকৃত শিক্ষাৰ অর্থ আৰু গুৰুত্ব সম্পর্কে আলোচনা কৰা।

(2)

2021

EDUCATION

(Major)

Paper : 6.4

(Guidance and Counselling)

Full Marks: 60

Time: 3 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

Answer either in English or in Assamese

GROUP—A

(Marks : 30)

1. Answer the following as directed : 1×5=5নির্দেশ অনুসৰি উত্তৰ কৰা :

(a) "Guidance is a process through which an individual or group of individuals are helped to make necessary adjustment to the environment." Who made this statement?

"নিৰ্দেশনা হ'ল ব্যক্তি বা ব্যক্তি সমষ্টিক পৰিবেশৰ লগতে প্ৰয়োজনীয় সমাযোজন কৰাৰ ক্ষেত্ৰত সহায় কৰা এক প্ৰক্ৰিয়া।" এই কথাষাৰ কোনে কৈছিল?

(Turn Over)

(b) ____ guidance is needed for all students.

(Fill in the blank)

___ নিৰ্দেশনা সকলো ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ বাবে প্ৰয়োজনীয়।

(খালী ঠাই পূৰণ কৰা)

- (c) Who is the father of vocational guidance?
 বৃত্তিমূলক নিৰ্দেশনাৰ পিতৃ কোন?
- (d) Counselling is a part of guidance.
 (Write True or False)
 পৰামৰ্শদান নিৰ্দেশনাৰ এটা অংশ।
 (শুদ্ধ নে অশুদ্ধ লিখা)
- (e) Write the full form of IAC.
 IAC ৰ সম্পূৰ্ণ ৰূপটো লিখা।
- **2.** Answer the following questions briefly : $2 \times 5 = 10$

তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ চমুকৈ উত্তৰ দিয়া :

- (a) Write any two natures of guidance.নির্দেশনাৰ যি কোনো দুটা প্রকৃতি লিখা।
- (b) What is educational guidance?
 শৈক্ষিক নিৰ্দেশনা কি?

- (c) Write two principles of group guidance.
 দলগত নির্দেশনাৰ দুটা নীতি লিখা।
- (d) Mention any two purposes of vocational guidance.
 বৃত্তীয় নির্দেশনাৰ যি কোনো দুটা উদ্দেশ্য উল্লেখ কৰা।
- (e) Write any two objectives of counselling.
 পৰামৰ্শদানৰ যি কোনো দুটা উদ্দেশ্য লিখা।
- 3. Answer any three from the following questions : 5×3=15
 তলত দিয়া প্রশ্নসমূহৰ পৰা যি কোনো তিনিটাৰ উত্তৰ কৰা :
 - (a) Briefly explain the role of teachers in guidance.
 নির্দেশনাত শিক্ষকৰ ভূমিকা সম্পর্কে চমুকৈ ব্যাখ্যা কৰা।
 - (b) Explain the functions of educational guidance at secondary stage.

 মাধ্যমিক স্তৰত শৈক্ষিক নিৰ্দেশনাৰ কাৰ্যাৱলীৰ বিষয়ে
 ব্যাখ্যা কৰা।
 - (c) Discuss the principles of guidance service organization.
 নির্দেশনা সেরা সংগঠনৰ নীতিসমূহ আলোচনা কৰা।
 - (d) Write a short note on 'vocational guidance.' 'বৃত্তীয় নিৰ্দেশনা'ৰ ওপৰত এটা চমু টোকা লিখা।

(e) Write the relationship between educational guidance and vocational guidance.

শৈক্ষিক নিৰ্দেশনা আৰু বৃত্তীয় নিৰ্দেশনাৰ মাজৰ সম্বন্ধ লিখা।

GROUP-B

(Marks : 30)

- 4. Answer any three from the following questions : 10×3=30 তলত দিয়া প্রশ্নসমূহৰ পৰা যি কোনো তিনিটাৰ উত্তৰ দিয়া :
 - (a) Write elaborately the need and importance of guidance. 3+7=10 নিৰ্দেশনাৰ প্ৰয়োজনীয়তা আৰু গুৰুত্ব সম্পৰ্কে বহলাই লিখা।
 - (b) Briefly explain the techniques of group guidance.
 দলীয় নিৰ্দেশনাৰ কৌশলসমূহৰ বিষয়ে চমুকৈ ব্যাখ্যা কৰা।
 - (c) Discuss the relationship between guidance and counselling.

 নিৰ্দেশনা আৰু পৰামৰ্শদানৰ মাজৰ সম্বন্ধ আলোচনা কৰা।

(5)

- (d) Define counselling. Explain the characteristics of counselling.
 প্ৰামৰ্শদানৰ সংজ্ঞা দিয়া। প্ৰামৰ্শদানৰ বৈশিষ্ট্যসমূহ
 ব্যাখ্যা কৰা।
- (e) Discuss about the problems of guidance service in our country.
 আমাৰ দেশৰ নিৰ্দেশনা সেৱাৰ সমস্যাসমূহ সম্পর্কে

* * *

3 (Sem-6) EDN M 5

(2)

2021

EDUCATION

(Major)

Paper : 6.5

(Educational Management and Administration)

Full Marks: 60

Time: 3 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

Answer either in English or in Assamese

GROUP—A

- 1. Answer the following as directed:

 1×5=5

 তলত দিয়াবোৰৰ নিৰ্দেশানুযায়ী উত্তৰ দিয়া:
 - (a) Educational management is a _____ branch of management.

(Fill in the blank)

শৈক্ষিক ব্যৱস্থাপনা হ'ল ব্যৱস্থাপনাৰ এক ____ শাখা।

(খালী ঠাই পূৰণ কৰা)

(b) Henri Fayol listed 11/12/13/14 principles of management.

(Choose the correct answer) হেনৰী ফায়োলে ব্যৱস্থাপনাৰ ১১/১২/১৩/১৪ টা নীতি তালিকাভুক্ত কৰিছে।

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাচি উলিওৱা)

- (c) Mention any one function of planning of educational management.
 শৈক্ষিক ব্যৱস্থাপনাৰ পৰিকল্পনাৰ যি কোনো এটা কাৰ্য উল্লেখ কৰা।
- (d) Institutional planning can be of প্রাতিষ্ঠানিক পৰিকল্পনা হ'ল
 - (i) long-term only কেৱল দীৰ্ঘম্যাদী
 - (ii) short-term only কেৱল হ্ৰস্বম্যাদী
 - (iii) short-term and long-term হ্ৰস্বম্যাদী আৰু দীৰ্ঘম্যাদী
 - (iv) None of the above ওপৰৰ এটাও নহয় (Choose the correct answer) (শুদ্ধ উত্তৰটো বাচি উলিওৱা)
- (e) Write the full form of MHRD. MHRDৰ সম্পূৰ্ণ ৰূপটো লিখা।

(Turn Over)

1-21/929

(Continued)

(4)

- 2. Answer the following questions : 2×5=10
 তলত দিয়া প্রশ্রবোৰৰ উত্তৰ দিয়া :
 - (a) What is meant by school administration?
 বিদ্যালয় প্রশাসন বুলিলে কি বুজা?
 - (b) Mention any two characteristics of democratic educational management.
 গণতান্ত্ৰিক শৈক্ষিক ব্যৱস্থাপনাৰ যি কোনো দুটা বৈশিষ্ট্য উল্লেখ কৰা।
 - (c) What is meant by controlling function of educational management?
 শৈক্ষিক ব্যৱস্থাপনাৰ নিয়ন্ত্ৰণ কাৰ্য মানে কি বুজা?
 - (d) Write any two characteristics of educational supervision.
 শৈক্ষিক পর্যবেক্ষণৰ যি কোনো দুটা বৈশিষ্ট্য লিখা।
 - (e) What is meant by school timetable? বিদ্যালয় সময়তালিকা মানে কি বুজা?
- Write short notes on any three of the following : 5×3=15
 তলত দিয়াবোৰৰ যি কোনো তিনিটাৰ চমু টোকা লিখা :
 - (a) Characteristics of successful educational management সফল শৈক্ষিক ব্যৱস্থাপনাৰ বৈশিষ্ট্যসমূহ

- (b) Functions of direction of educational management দৈক্ষিক ব্যৱস্থাপনাৰ নিৰ্দেশনাৰ কাৰ্যসমূহ
- (c) Problems of educational administration শৈক্ষিক প্রশাসনৰ সমস্যাসমূহ
- (d) Importance of institutional planning প্রাতিষ্ঠানিক পৰিকল্পনাৰ গুৰুত্ব
- (e) Role of Central Government in educational administration
 শৈক্ষিক প্রশাসনৰ ক্ষেত্রত কেন্দ্রীয় চৰকাৰৰ ভূমিকা

GROUP-B

- **4.** Answer any *three* of the following questions : 10×3=30 তলৰ যি কোনো **তিনিটা** প্ৰশ্নৰ উত্তৰ দিয়া :
 - (a) "Educational management is a specialised service." Discuss the nature and objectives of educational management in view of this statement.
 ''শৈক্ষিক ব্যৱস্থাপনা হ'ল এক বিশেষীকৃত সেৱা।'' এই বাক্যশাৰীৰ পৰিপ্ৰেক্ষিতত শৈক্ষিক ব্যৱস্থাপনাৰ প্ৰকৃতি আৰু উদ্দেশ্যবোৰ আলোচনা কৰা।
 - (b) Critically discuss about the centralised and decentralised educational management.
 কন্দ্ৰীভূত আৰু বিকেন্দ্ৰীভূত শৈক্ষিক ব্যৱস্থাপনাৰ বিষয়ে সমালোচনাত্মকভাৱে আলোচনা কৰা।

- (c) "Headmaster of a school is the hub of educational process." Explain the role of headmaster in view of this statement. "বিদ্যালয় এখনৰ প্ৰধান শিক্ষক হ'ল শৈক্ষিক প্ৰক্ৰিয়াৰ কেন্দ্ৰবিন্দু।" এই বাক্যশাৰীৰ পৰিপ্ৰেক্ষিতত প্ৰধান শিক্ষকৰ ভূমিকা ব্যাখ্যা কৰা।
- (d) "Good supervision is always concerned with the development of the teacher, the growth of the pupil and the improvement of the teaching-learning process." Discuss.

 "ভাল পর্যক্ষেণ সদায় শিক্ষকৰ বিকাশ, শিক্ষার্থীৰ বৃদ্ধি আৰু শিক্ষণ-শিকন উন্নয়নৰ লগত সম্বন্ধিত।" আলোচনা কৰা।
- (e) "The organisation of cocurricular activities in schools is as urgent as the imparting bookish knowledge." Discuss. ''বিদ্যালয়ত সহপাঠ্যক্রমিক কার্যসূচীৰ সংগঠন কৰা কিতাপৰ জ্ঞান প্রদানৰ দৰেই গুৰুত্বপূর্ণ।'' আলোচনা কৰা।